

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston lausunto

- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista /HE 4/2020

Sosiaali- ja terveystalvliokunta 20.2.2020

Arviointi- ja seurantajärjestelmä

- ✓ Yhdenvertaistaa palvelutarpeen arviointia ja lisää arvioinnin kattavuutta
- ✓ Luokitusta tulee uudistaa vastaamaan sosiaalihuollon asiakkaiden tarpeita
- ✓ Osaamista vahvistettava
- ✓ Tietojohdamisen kehittäminen

Henkilöstömitoitus ja -rakenne

- ✓ Esitetty vähimmäishenkilöstömitoitus riittää pääsääntöisesti turvaamaan laadukkaan hoivan asumispalveluyksiköissä
- ✓ Numeerinen vähimmäismitoitus 0,5 tulisi poistaa siirtymäajan säädöksestä
- ✓ Henkilöstömitoituksen tulee olla asiakkaiden palvelutarvetta vastaava
- ✓ Henkilöstömitoitus nostetaan mahdollisimman pian jatkossa edellytetylle tasolle 0,7

Henkilöstömitoitus ja –rakenne

- ✓ Julkisilta ja yksityisiltä palveluntuottajilta tulee edellyttää samaa henkilöstömitoitusta ja palvelun laatua asumispalveluyksiköissä valtakunnallisesti
- ✓ Lain tultua voimaan, tulisi uudet asumispalveluyksiköiden luvat myöntää vähimmäismitoituksella 0,7, joka vastaisi voimassa olevan lainsäädännön mitoitusvaadetta
- ✓ Edellytetty sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden osuus hoitohenkilöstöstä tulisi määritellä riittävän selkeästi tai vastaavasti tulisi määritellä enimmäismäärä muun hoitohenkilöstön osuudesta henkilöstöstä
- ✓ Sosiaalihuollon asumispalveluyksiköissä tulisi edellyttää laillistettua sosiaalihuollon ammattihenkilöstöä asiakastyöhön
- ✓ Lainsäädännössä tulisi edellyttää, että välillisestä työstä vastaavaa henkilöstöä tulee olla myös viikonloppuisin ja pyhäpäivinä

Sosiaalihuollon asiantuntemuksen vahvistaminen

- ✓ Ikäihmisten palveluissa ei ole riittävästi sosiaalihuollon osaamista
- ✓ Palveluprosessi ei ikäihmisten kohdalla kunnissa toteudu sosiaalihuoltolain tarkoittamalla tavalla
- ✓ Sosiaalityön roolia ikäihmisten palveluissa tulee vahvistaa

Johtaminen ja esimiestyö

- ✓ Merkittäviä puutteita yksiköiden johtamisessa ja johtamisrakenteissa
- ✓ Hoitohenkilöstön vähimmäismitoitus voi osaltaan helpottaa yksiköiden esimiesten tehtävää

Uudistuva palveluvalikko

- ✓ Asumispalveluyksiköiden tulisi olla muuntuvia ja asiakaslähtöisempiä
- ✓ Sosiaalihuoltolaissa määritellyjä palveluja tulisi uudelleenarvioida ja tarvittaessa tarkentaa lain tasolla millaisia palveluja erityisesti asumispalveluratkaisut voivat olla
- ✓ Lainsäädännön tulisi olla selkeää

Teknologian käyttö

- ✓ Asumispalveluyksiköissä tulisi käyttää asiakasturvallisuutta lisääviä ratkaisuja hoitotyön tukena asiakasturvallisuuden lisäämiseksi ja palvelujen laadun vahvistamiseksi

Omavalvonta

- ✓ Omavalvontasuunnitelmat eivät toimi laadun- ja riskinhallinnan tukena
- ✓ Omavalvonnan kehittämiseen tarvitaan ohjausta ja apua konkreettisesti arjen tasolla

Kotihoito

- ✓ Kotihoidon henkilöstömitoituksen osalta tulisi määritellä vastaava vähimmäismitoitus ja henkilöstörakenne
- ✓ Ammattitaitoisen henkilöstön saamisen haasteet kasvavat
- ✓ Asiakkaille tulee myöntää riittävät palvelut asuinpaikasta riippumatta
- ✓ Muistisairauksia ei välttämättä riittävällä tavalla huomioida palvelua myönnettäessä

Kuntien toiminta ja vastuut palvelujen järjestäjänä

- ✓ Kuntien palvelutuotannon valvontaa tulee tehostaa ja toteuttaa suunnitelmallisesti, jotta voidaan varmistua siitä, että ikäihmiset saavat tarvitsemansa palvelut
- ✓ Kuntien hankintaosaamista tulisi vahvistaa
- ✓ Kuntien tulisi toteuttaa riittävästi sopimusohjausta
- ✓ Myös kuntien asumispalveluissa on merkittäviä puutteita
- ✓ Osa kunnista tarvitsee paljon tukea valvontatehtävänsä hoitamiseen
- ✓ Asumispalveluyksiköiden laatuvaatimukset tulisi yhdenvertaistaa

- Kaikille ikäihmisille tulee asuinpaikasta ja -kunnasta riippumatta taata riittävän laaja ja ammattitaitoisesti tehty palvelutarpeen arviointi sekä yhdenvertaisilla kriteereillä myönnetyt riittävät palvelut
- Palveluvalikoimaa tulee monipuolistaa ja saada asiakaslähtöisemmäksi. Muutoksen tulee tapahtua hallitusti sekä ohjatusti ja voimassa olevan lainsäädännön tulee vastata palvelutuotantoa.
- Ehdotetut lainsäädäntömuutokset antavat mahdollisuuden parantaa sosiaalihuollon asumispalvelujen laatua; asiakaslähtöisyyttä, asiakkaiden itsemääräämisoikeuden toteutumista, työhyvinvointia, johtamista, henkilöstön pysyvyyttä, asiakasturvallisuutta ja asiakkaiden elämänlaatua

Valvontaa tarvitaan

- Kaikkien asiakasryhmien sosiaalihuollon palveluissa on kehitettävää ja puutteita
- Omavalvonta tai kuntien toteuttama valvonta ei yksistään riitä
- Laadukas valvonta ja asioiden riittävä selvittäminen edellyttää valvontakäyntejä yksiköihin, sekä asiakkaiden ja henkilöstön kuulemista
- Valvontaa ei ole mahdollista toteuttaa ainoastaan kirjallisesti asioiden moninaisuuden vuoksi
- Valvonnan tulee olla selkeää, jäsentävää ja riittävän nopeasti toteutettua
- Suunnitelmallista valvontaa sekä ohjaus- ja neuvontakäyntejä tulisi lisätä
- Eri kohderyhmille suunnattujen työkokousten määrää tulisi lisätä
- Tavoitteena on valvonnan painopisteen siirtyminen reaktiivisesta valvonnasta ohjauksen ja neuvonnan sekä suunnitelmallisen valvonnan puolelle